

Základní škola Aloise Klára Ústěk
PLA 11, Ústěk 411 45

Tel.: 416 795 456

www.zs-ustek.cz

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM PRO ŠKOLNÍ DRUŽINU

IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Adresa: Ústěk, Polské lidové armády 11, 411 45
Ředitel školy: Mgr. Renata Opočenská
Telefon: 416 795 456
E-mail: zs.ustek@wo.cz
www.zs-ustek.cz
IČO: 46770038
REDIZO: 600081516

Školní družina: IZO 731 805 704
Kapacita: 60 žáků
Vychovatelky: Iveta Hrnčířová
Gabriela Nogová

Zřizovatel

Název: město Ústěk
Adresa: 411 45, Ústěk, Mírové náměstí 83
Telefon: 416 795 609
E-mail: ustek@iol.cz

Platnost dokumentu: od 1.9.2014

Ředitel školy

1. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍ DRUŽINY

1.1. Materiální podmínky

Školní družina je součástí Základní školy Aloise Klára Úštěk a nachází se v samostatné budově vedle školy. Družinu mohou navštěvovat žáci prvního stupně, kapacita ŠD je 60 dětí. V současné době jsou ve ŠD 2 oddělení a 2 vychovatelky.

Ve ŠD jsou herny vybavené nábytkem, stoly a židle, částečně kryté krytinou a linem, dále jsou ve třídách stolní hry, stavebnice, videa, CD přehrávač, počítače, stolní fotbal.

Dále je k dispozici tělocvična, knihovna, počítačová učebna a hřiště v blízkosti školy. Vychovatelky sledují další možnosti doplňování a zlepšování materiálních podmínek, zejména pro výtvarné a sportovní činnosti.

1.2. Personální podmínky

Na zájmovém vzdělávání se podílí 2 plně kvalifikované vychovatelky pracující na plný úvazek. Pro zkvalitnění své práce si průběžně doplňují své znalosti a dovednosti v akreditovaných kurzech i samostudiem naučné literatury, prací s počítačem, zdokonalují své výtvarné a pracovní techniky.

1.3. Ekonomické podmínky

Provoz ŠD je hrazen zřizovatelem, tedy městem Úštěk, v rámci rozpočtu města pro ZŠ. Spotřební materiál je hrazen místo plateb za ŠD a částečně z prostředků školy, mzdové náklady jsou hrazeny ze státního rozpočtu podle platných tabulek.

1.4. Charakteristika žáků

Program ŠD je tvořen pro max. 60 dětí z Úštěku a jeho okolních obcí. ŠD navštěvují děti 1.-4. ročníku. Starší a nezapsané děti mohou využívat provoz ranní družiny při nepříznivém počasí.

1.5. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami věnují vychovatelky podle stupně a charakteru jejich znevýhodnění, při začleňování do různých aktivit, zvláštní pozornost. Talentovaným jedincům nabízí ŠD ve spolupráci se ZŠ a DDM další doplňkové aktivity v oblasti jejich zájmů, např. formou kroužků. Cíle i záměry zájmového vzdělávání jsou pro všechny žáky společné. ŠD plně respektuje individuální potřeby a možnosti dítěte.

2. CHARAKTERISTIKA ŠVP

2.1. Program výchovy a vzdělávání

Náš program usiluje o vytváření zdravé osobnosti, odolné vůči negativním vlivům, která bude znát svou cenu a najde své místo ve zdravé sociální skupině. ŠD nabízí žákům smysluplné využití volného času před začátkem vyučování a po jeho ukončení. Její činnost poskytuje relaxační, odpočinkové a pohybové aktivity, rozvíjí zájmy a nadání dětí, prohlubuje a rozšiřuje vědomosti žáků a podílí se také na přípravě žáků na vyučování. Vede žáky k samostatnosti, pečlivosti, pěstování návyků sebeobsluhy, klade důraz na zásady společenského chování a vystupování v kolektivu.

2.2. Cíle a kompetence

Cílem je připravit jedince pro život ve stávající společnosti a prostřednictvím volnočasových aktivit ho vybavit žádoucími vědomostmi, dovednostmi, ale také postoji. Činnost a výchovné působení vychovatelek vychází z požadavků pedagogiky volného času (ovlivňování volného času, nabídka alternativních aktivit, nabídka pomůcek, her). Podstatný je požadavek dobrovolnosti, aktivity, požadavek seberealizace, zajímavosti, pestrosti a přitažlivosti zájmů, v návaznosti na klíčové kompetence:

2.2.1) Kompetence k učení:

Žák se učí s chutí, započatou práci dokončí, využívá a vybírá pro efektivní učení vhodné způsoby, umí kriticky zhodnotit své výkony, učí se nejen spontánně, ale také vědomě, klade si otázky a hledá na ně odpovědi, experimentuje a zkušenosti uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení.

2.2.2) Kompetence k řešení problémů:

Žák si všímá dění i problémů, které ho motivují k řešení podobných problémů a situací, problém se učí pochopit, přemýšlí o nesrovnalostech a příčinách, promýšlí a plánuje řešení problémů, hledá různé způsoby řešení, ověřuje správnost řešení problému, chápe, že vyhýbání se problémům nevede k cíli, rozlišuje chybná a správná řešení, je kreativní, dovede se přizpůsobit změnám-je flexibilní,svá rozhodnutí se učí obhájit a uvědomuje si zodpovědnost za své rozhodnutí.

2.2.3) Kompetence komunikativní:

Žák ovládá řeč i mimoslovní komunikaci, myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi vyjadřuje vhodně formulovanými větami, umí vyjádřit svůj názor, komunikuje bez ostychu s vrstevníky i s dospělými, zapojuje se do diskuse, dokáže vyjádřit své pocity řečí, gestem i dalšími prostředky, snaží se naslouchat druhým.

2.2.4) Kompetence sociální a interpersonální:

Žák se učí plánovat, organizovat, řídit a hodnotit, odhaduje rizika svých nápadů, k úkolům a povinnostem přistupuje zodpovědně, samostatně rozhoduje o svých činnostech a uvědomuje si, že za ně odpovídá a nese důsledky, projevuje citlivost a ohleduplnost, rozpozná vhodné a nevhodné chování, podílí se na vytváření příjemné atmosféry, spolupracuje, dokáže přijmout kompromis, respektuje domluvená pravidla, ovládá své jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

2.2.5) Kompetence občanské:

Žák si uvědomuje svá práva i práva druhých, vnímá nespravedlnost agresivitu, zdržuje se požití alkoholu, drog a omamných látek a dovede se jim bránit, chová se zodpovědně, dbá na osobní zdraví své i druhých, vyhýbá se vandalismu, násilí a šikaně, respektuje a posiluje sociální a kulturní prostředí, které je formováno tradičními, aktuálními i očekávanými hodnotami národa, etnika a sociální či profesní skupiny. Udržení těchto hodnot je vázáno také ekonomickou situací. Váží si tradic a kulturního dědictví, které chrání a podílí se na rozvoji kvalitního životního prostředí.

2.2.6) Kompetence k trávení volného času:

Žák umí účelně trávit volný čas, orientuje se v možnostech jeho smysluplného využití, umí si vybrat zájmové činnosti dle svých dispozic, rozvíjí své zájmy v organizovaných i individuálních činnostech, rozvíjí schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresových situací (či jednostranné zátěže ze školního vyučování), umí odmítnout nevhodné nabídky pro trávení volného času.

3. DÉLKA A ČASOVÝ PLÁN VZDĚLÁVÁNÍ VE ŠD

Školní vzdělávací program ŠD byl vytvořen v souladu se školním vzdělávacím programem pro základní vzdělávání Základní školy Aloise Klára, Ústěk. Školní vzdělávací program je sestaven na dobu 4 let, tedy na dobu jednoho vzdělávacího cyklu, což umožňuje reagovat vhodně na měnící se podmínky, přesouvání témat během dlouhodobé docházky žáků do ŠD, provedení evaluace činností a dosažených výsledků.

V rámci jednotlivých celků pojímaných jako témata jsou činnosti ve ŠD plánovány v těchto úrovních:

- průběžné působení vychovatelky na činnost žáků vztahující se k danému tématu
- řízená organizovaná činnost, která postupuje podle týdenní skladby zaměstnání
- příležitostné akce soustředěné k určitému vybranému tématu

Některé celky nemohou postihnout všechny tři úrovně, ale jen některou z nich. Zvláštní důraz je kladen na navozování situací, při kterých žáci získávají bezprostřední smyslové a citové zážitky i zkušenosti z vlastní aktivity.

4. EVALUAČNÍ PLÁN

Hodnotící kritéria

1. Podmínky činnosti

- uspořádání a vybavení prostor ŠD
- personální stav v ŠD
- organizace činnosti v ŠD
- zajištění BOZP

2. Četnost hodnocení

- hodnocení během školního roku
- individuální hodnocení vychovatelek
- hodnocení vedení školy

3. Prezentace ŠD na veřejnosti a spolupráce s rodiči, vedením školy a třídními učiteli

5. FORMY VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání ve ŠD se uskutečňuje formou pravidelné výchovné, vzdělávací a zájmové činnosti, příležitostnými akcemi nabídkou spontánních aktivit. Má umožňovat žákům odpočinek i přípravu na vyučování.

Podle charakteru a cílů činnosti využívají vychovatelky vhodné metody a formy práce.

Pravidelná činnost je dána týdenní skladbou zaměstnání představuje zejména organizované aktivity zájmového či tělovýchovného charakteru.

Příležitostné akce obsahují zpravidla rámec jednoho oddělení a nejsou zahrnuty do standardní týdenní skladby činností. Jsou to například výlety, exkurze, akce DDM, besídky, vystoupení.

Spontánní akce zahrnují každodenní individuální klidové činnosti po obědě, při pobytu venku (po organizované části pobytu v družině), spontánní hry ranního pobytu žáků nebo v tzv. koncové družině, kdy jsou slučována oddělení. Vychovatelky při těchto činnostech nejen zajišťují bezpečnost žáků, ale také navozují a podněcují některé jejich vlastní aktivity.

Odpočinkové činnosti jsou chápány nejen ve smyslu klidových činností (poslechové činnosti, individuální hry, klid po obědě), ale i jako aktivní odpočinek (rekreační činnosti), který má kompenzovat jednostrannou zátěž během školního vyučování-např. závodivé hry při pobytu venku nebo v tělocvičně.

Příprava na vyučování nespočívá ve vypracovávání domácích úkolů, ale jsou do ní zahrnuty i didaktické hry, tematické vycházky a další činnosti, jimiž se upevňují a rozšiřují poznatky, které žáci získali ve školním vyučování.

Metody práce ve školní družině:

- beseda, rozhovor, diskuse
- soutěže, kvízy, doplňovačky
- dramatizace, čtení
- malba, kresby, mozaika, koláž, muchláž
- zpěv, tanec, doprovod písní
- vycházky-tělovýchovné, turistické, přírodovědné, poznávací
- pohybové a sportovní hry, soutěže
- sáňkování, bobování bruslení
- výstavy, exkurze
- videoprojekce, audioprojekce
- práce na PC
- skupinové a individuální práce

6. OBSAH VZDĚLÁVÁNÍ

Osobnostně orientovaný program je založený na integrovaném vzdělávání hrou, na činnostech a prožitcích žáků a umožňuje pracovat s tematickými celky, jejichž realizace spočívá nejen v řízených činnostech žáků. Využívány jsou běžné životní situace i nahodile vzniklé okolnosti a příležitosti. Vychovatelky si zpracovávají pro své oddělení program, aby mohly lépe požadavky a pravidla koncipované pro celou družinu aplikovat v konkrétních podmínkách oddělení a skupiny dětí.

7. PODMÍNKY PŘIJÍMÁNÍ UCHAZEČŮ A PODMÍNKY PRŮBĚHU A UKONČENÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Činnost ŠD je určena pro žáky 1. - 4. třídy. O přijetí žáka, či jeho vyloučení rozhoduje ředitel školy (dle vyhlášky o zájmovém vzdělávání 74/2005Sb.).

Přijetím žáka se na něj vztahují veškerá práva a povinnosti žáka ŠD. Podmínkou přijetí žáka k pravidelné činnosti je odevzdání řádně vyplněné přihlášky, jejíž součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky, způsobu odchodu žáka ze ŠD i doba jeho uvolňování do zájmových kroužků.

Docházka do ŠD je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění žáka je možno provádět pouze předem a písemnou formou s podpisem rodičů. Do ŠD může být žák přihlášen během celého školního roku, pokud není naplněna její kapacita. Ukončit docházku může žák během celého školního roku na základě písemné žádosti rodičů o vyřazení žáka ze ŠD.

8. POPIS PODMÍNEK BEZPEČNOSTI PRÁCE A OCHRANY ZDRAVÍ ŽÁKŮ

Žáci jsou na začátku i v průběhu školního roku seznamováni s možnými riziky pohybu v určitém prostředí, s možnými následky různých činností, se správnými způsoby používání nástrojů a pomůcek a jsou poučováni o zásadách správného chování nejen ve škole, na veřejnosti, na komunikacích, ale i v době prázdnin, při sportování. Jsou opakovaně seznamováni s postupem při úrazu a v případě požáru.

Je nutné zajistit nejen bezpečnost fyzickou, ale také sociální a emocionální. Žáci jsou vedeni ke zdravému životnímu stylu, učí se zásady ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení ŠD:

- vhodná struktura činnosti a skladba zaměstnání s dostatkem relaxace a aktivního pohybu
- vhodný stravovací a pitný režim (podle věkových a individuálních potřeb žáků)

- zdravé prostředí užívaných prostorů družiny-podle platných norem (viz. Vyhláška ministerstva zdravotnictví č.410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých)
- bezpečné pomůcky
- ochrana žáků před úrazy

Výrazné označení nebezpečných předmětů a částí využívaných prostorů, pravidelná kontrola prostor a zařízení z hlediska jejich bezpečnosti

- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktu na lékaře či jiné speciální služby, praktická dovednost vychovatelek poskytovat první pomoc

Psychosociální podmínky

- vytváření pohody prostředí, příznivé sociální klima-otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoc druhému, sounáležitost s oddělením školní družiny a školou
- respekt k potřebám jedince a jeho osobním problémům, činnost vycházející ze zájmu žáků a osvojování si toho, co má pro žáky praktický smysl a vede k praktické zkušenosti, všestranný prospěch žáka je hlavním momentem činnosti
- věková přiměřenost a motivující hodnocení-respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s individuálními možnostmi a individuálním pokrokem, dostatečná zpětná vazba
- ochrana žáků před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy
- vytváření podmínek pro spoluúčast žáků na životě našeho zařízení –plánování činnosti, vlastní podíl na případném řízení a provádění i následném hodnocení
- včasná informovanost žáků i jejich rodičů o činnosti ŠD a jejím vnitřním životě

9. REŽIM ŠKOLNÍ DRUŽINY

9.1. Provozní doba ŠD a její kapacita:

ŠD má pravidelný provoz ve dnech školního vyučování a to v rozmezí 6,30-16,00 hodin.

ŠD má 2 oddělení, kapacita je 60 žáků/účastníků/.

ŠD je v provozu pouze v období školního roku. Po dohodě s ředitelem školy lze vykonávat činnost i mimo běžnou provozní dobu-v době prázdnin nebo mimořádného volna je činnost ŠD zajištěna, pokud počet přihlášených žáků není nižší než 10.

9.2. Docházka do ŠD, odchody žáků:

Do ŠD jsou žáci zařazováni na základě vyplnění a potvrzení zápisních lístků, kde je zákonným zástupcem uveden čas odchodu žáka, zda žák odchází sám či v doprovodu a podpis zákonného zástupce. Přednostně jsou zařazováni žáci nižších ročníků, dále žáci zaměstnaných rodičů a žáci dojíždějící.

O zařazení žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy.

Odchody žáků:

- po obědě
- odchody do 14,00 hod.
- odchody mezi 15,00-16,00 hod.

Odchody žáků jsou zapsány v zápisním lístku a v třídní knize. Odchod mimo výše uvedený čas je možný na základě písemné žádosti zákonného zástupce.

9.3. Postup při nevyzvednutí žáka:

- vychovatelka kontaktuje zákonného zástupce žáka a vyčkává jeho příchodu
- v případě nedostupnosti zákonného zástupce požádá vychovatelka o pomoc městskou policii
- při častém opakování nevyzvednutí žáka se bude tento problém řešit s vedením školy

9.4. Umístování žáků nepřihlášených do ŠD:

Ve zvlášť odůvodněném případě lze na základě písemné žádosti zákonného zástupce umístit do ŠD žáka, který není trvale přihlášen a to na dobu nezbytně nutnou. O docházce žáka je veden zvláštní záznam, zákonný zástupce je povinen vyplnit zápisní lístek. Žáka lze zařadit pouze v případě, že nebude překročena maximální kapacita ŠD.

9.5. Předávání žáků do ŠD, dozor v době přesunu:

Vychovatelce jsou žáci předáváni vyučujícím poslední vyučovací hodiny dle rozvrhu příslušného ročníku. Za přesun žáků a dozor v době přesunu odpovídá vyučující poslední hodiny. Žáci, kteří jdou na zájmový kroužek si přebírá vedoucí zájmového kroužku ve ŠD a po skončení je předá zpět vychovatelce. Vychovatelka nezodpovídá za žáky, které učitel nebo vedoucí zájmového kroužku po skončení vyučování nebo kroužku vychovatelce nepředal.

9.6. Zajištění BOZP v době provozu ŠD:

Při všech aktivitách dbá vychovatelka zásad BOZP, vykonává přímý dozor, je neustále přítomna v oddělení. Pověřit jinou osobu dozorem nad oddělením lze pouze s vědomím ředitele školy. Úrazy vychovatelka neprodleně zapisuje do knihy úrazů, hned informuje vedení školy.

9.7. Podmínky využívání dalších prostor školy:

ŠD má k dispozici všechny prostory školy v případě, že se v nich nekonají jiné mimoškolní a mimotřídní aktivity. Veškeré aktivity jsou podmíněny přímým dozorem vychovatelky ŠD.

9.8. Pravidla styku se zákonnými zástupci:

V souladu s Řádem školy a organizačními dokumenty má zákonný zástupce žáka právo navštívit ŠD kdykoli, tj. ve stanovených konzultačních dnech pro rodiče nebo libovolně po dohodě s vychovatelkou ŠD. Rodiče mají právo se zúčastnit provozu ŠD a vznést k tomuto provozu jakékoli podněty.

9.9. Chování žáků v ŠD:

Ve ŠD se žáci chovají v souladu s ustanoveními Řádu školy. Eventuální kázeňské přestupky oznámí vychovatelka ŠD nejprve zákonnému zástupci žáka, poté řediteli školy. V případě opakovaných kázeňských problémů má ředitel školy právo vyřadit žáka z docházky do ŠD.

9.10. Úplata ŠD:

Úplata ŠD se řídí podle § 123 odst. 2 a 4 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) a § 11 a 14 vyhlášky č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání.

10. ZVEŘEJNĚNÍ ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program je k nahlédnutí v ředitelně školy a dále je umístěn na nástěnce ve ŠD. Jeho elektronická podoba je zveřejněna na webových stránkách školy.